

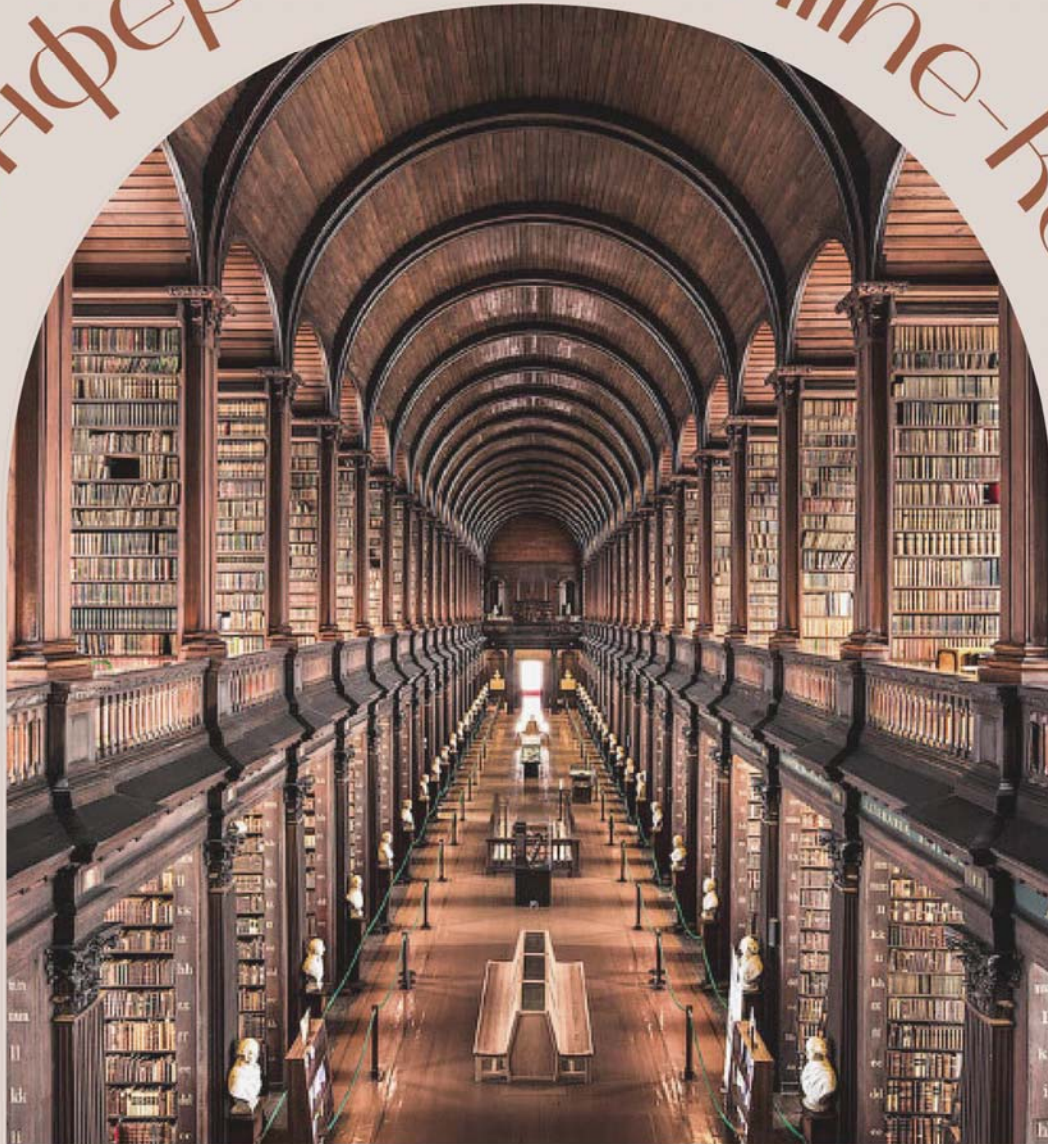
Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

ГО ЄОНУ
NGO EESU/AEDE

Онлайн-конференція Online-Konferenz

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ
У ЦИФРОВОМУ ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ

DIGITALES LERNEN UND LEHREN IN DER
MEHRSPRACHIGEN WELT IN DER HEUTIGEN UKRAINE

КИЇВ, 29–30.11.2024

Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

ГО ЄОНУ
NGO EESU/AEDE

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ У ЦИФРОВОМУ ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ

DIGITALES LERNEN UND LEHREN IN DER MEHRSPRACHIGEN WELT IN DER HEUTIGEN UKRAINE

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

29-30 листопада 2024 року

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2024

М 58

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ У ЦИФРОВОМУ ФОРМАТІ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ. Digitales Lernen und Lehren in der deutschsprachigen Welt in der heutigen Ukraine”: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції 29-30 листопада 2024 року / упор. *С. М. Іваненко, О. В. Холоденко, О. О. Яременко-Гасюк, К. Компе, А. Ланге*. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 216 с.

До збірки увійшли матеріали конференції: програма, анотації до виступів доповідачів конференції, тези з викладом думок наукової спільноти щодо кола питань, пов'язаних з темою конференції. Організація наукової онлайн-конференції відбулася під патронатом ДААД і Гете-Інституту (Київ) у рамках міжнародного проекту. Матеріали доповідей учасників конференції подаються у авторській редакції.

Матеріали можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі германістики, педагогіки, методики викладання іноземних мов, філології та дотичних до них наук.

УДК 37.016:81'246.3:004]:005.745

DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-MKfpgoe-2024>

- © Іваненко С. М., Холоденко О. В., Яременко-Гасюк О. О., Компе К., Ланге А., 2024
- © Автори публікацій, 2024
- © Вид-во Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, 2024

*Смольнікова О. Г.,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна*

НАВЧАЛЬНА АВТОНОМІЯ В СИСТЕМІ КОЛЛАБОРАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

У сучасних умовах глобалізації, з розвитком педагогічних технологій та переходом на онлайн-формати освіти навчальна автономія студентів набула особливого значення, в тому числі у вивченні іноземних мов, оскільки вимагає самостійного керування процесом засвоєння знань та навичок (Little, 1991). Вона передбачає вміння керувати власним процесом навчання, що є необхідним для здобуття успішних результатів у вивченні мови. Водночас, запровадження колаборативних технологій (спільні проєкти, групові обговорення, віртуальні класи та ін.) сприяють формуванню більш інтерактивного та ефективного навчального середовища, що дозволяє студентам брати на себе відповідальність за власне навчання, взаємодіяти з іншими учасниками процесу, що є важливим аспектом для успішного вивчення іноземних мов. Використання певних інструментів групової роботи, комунікації, спільного навчання та взаємодії – дозволяють створювати сприятливі умови для формування автономії в умовах онлайн-навчання. Дослідження стверджують, що співпраця та обмін досвідом сприяють формуванню більш гнучкого та адаптивного підходу до навчання, що дозволяє студентам ефективніше поглиблювати мовні навички.

В умовах онлайн-навчання автономія відіграє ключову роль, оскільки студенти часто опиняються в ситуації, коли їм необхідно самостійно керувати часом та обсягом навчання, а також знаходити ефективні ресурси. Навчальна автономія визначається нами як метакогнітивна здатність студента до автономного навчання – “autonomous learning”. В свою чергу автономне навчання це процес, під час якого студент організує та систематизує своє навчальне середовище, завдяки керівним настановам і порадам викладача або самостійно (залежно від рівня розвитку навчальної автономії) (Смольнікова, 2017).

Основними компонентами навчальної автономії є планування процесу навчання – встановлення цілей та розподіл часу на виконання завдань, самостійне прийняття рішень щодо методів, ресурсів та інструментів, самооцінка та саморефлексія для виявлення власних успіхів і недоліків, саморегулювання –

здатність налаштовувати підхід до навчання відповідно до обставин та особистих потреб. Важливо відзначити, що навчальна автономія не виключає роль викладача, але змінює її на роль фасилітатора, консультанта, тьютора який підтримує і направляє студента.

Колаборативні технології в онлайн-навчанні використовуються для підвищення рівня взаємодії між студентами, викладачами та навчальними матеріалами. Вони сприяють формуванню відкритого навчального середовища, де студенти можуть обмінюватися досвідом та отримувати зворотний зв'язок. До таких технологій відносяться: платформи для спільної роботи Google Docs, Microsoft Teams, які дозволяють групам студентів працювати над спільними проектами, обмінюватися коментарями та редагувати документи в режимі реального часу, спільно редагувати та обговорювати навчальні матеріали; форуми та чати (Slack, Discord), що забезпечують простір для обговорень, неформальному спілкуванню та обміну думками; соціальні мережі (Facebook, Instagram та ін.) дозволяють студентам ділитися ресурсами та культурними знаннями, що сприяє розширенню їх мовного та культурного кругозору; віртуальні класи (Zoom, Skype) надають можливість для синхронної комунікації, що сприяє розвитку мовленнєвих навичок, що дозволяє проводити обговорення в реальному часі. Використання цих технологій не тільки допомагає студентам розвивати автономність, але й підвищує мотивацію через інтерактивну взаємодію з одногрупниками (Dooly, 2008).

Таким чином, колаборативні технології є потужним інструментом для підтримки автономії, оскільки вони сприяють взаємодії та обміну ідеями, співпраця з одногрупниками дозволяє студентам не лише отримувати нові знання, але й аналізувати власні досягнення, беручи до уваги критику та пропозиції інших учасників. Необхідно відзначити, що ці технології підвищують мотивацію студентів, участь у групових завданнях. Спільні проекти та обговорення заохочують до активного вивчення. Слід зазначити, що колаборативні технології також формують навички самоорганізації. Завдяки необхідності працювати у спільному просторі студенти навчаються краще планувати свій час і розподіляти завдання.

Дослідження показують, що колаборативне навчання допомагає студентам швидше досягати поставлених цілей і розвивати навички критичного мислення та самоорганізації, що є основою для автономного навчання (Benson, 2011).

Колаборативні технології у вивченні іноземних мов пропонують низку переваг, серед яких підтримка з боку одногрупників: студенти можуть отримувати зворотний зв'язок і допомогу від своїх однокурсників, що дозволяє розвивати комунікативні навички. Необхідно також наголосити на можливості індивідуалізації навчання, коли кожен студент може підбирати ті інструменти та ресурси, що найбільше відповідають його стилю навчання, та розвиток

креативності та ініціативності, оскільки групові завдання дають змогу експериментувати та застосовувати мову в різних контекстах.

Основними перевагами та викликами застосування колаборативних технологій для розвитку навчальної автономії є підвищення рівня мотивації та залученості студентів, розвиток навичок критичного мислення та відповідальності, можливість отримання підтримки від інших учасників процесу.

Проте, існують також виклики, такі як високі вимоги до навичок роботи учасників, студенти повинні володіти базовими знаннями щодо використання інтернет-ресурсів та програм. Необхідність якісного і безперервного доступу до інтернету. Для успішної роботи онлайн потрібен стабільний інтернет, який може бути недоступним для частини студентів. Важливим є потреба у підтримці студентів у розвитку навичок самоконтролю та організації часу. Без контролю викладача студентам часто важко підтримувати дисципліну та структуру в навчальному процесі.

Варто також зазначити, що викладачам необхідно знаходити баланс між наданням підтримки та наданням простору для самостійної роботи студентів, щоб стимулювати автономію.

Щоб максимально використати переваги колаборативних технологій, викладачі можуть застосовувати стратегії поєднання індивідуальних і групових завдань, що дозволить студентам розвивати навчальну автономію в межах автономного навчання та здобувати комунікативні навички у співпраці. Важливим є залучення проектного методу навчання під час якого студенти можуть працювати над довготривалими проектами, які передбачають автономне планування, виконання та звітність.

Треба зазначити про необхідність сприяння самооцінці та взаємооцінці: завдання, де студенти самостійно оцінюють власний прогрес та надають зворотний зв'язок іншим, допомагають сформувати критичне мислення та відповідальність за власний розвиток.

Таким чином, можна виділити практичні рекомендації щодо впровадження колаборативних технологій для розвитку автономії у вивченні іноземних мов: використання змішаного підходу до навчання, що поєднує як індивідуальні, так і групові завдання; застосування проектного методу, що дозволяє студентам працювати в групах для досягнення спільної мети, що сприяє навчанню через досвід та розвиває автономність; забезпечення можливості для самооцінки та взаємооцінки, що допомагає студентам критично аналізувати власний прогрес та роботу однолітків (Benson, 2011).

Отже, навчальна автономія та колаборативні технології стають ключовими елементами у сучасному процесі вивчення іноземних мов в умовах онлайн-навчання. Використання колаборативних інструментів сприяє розвитку навчальної автономії, дозволяючи студентам ефективніше контролювати процес навчання та

розвивати навички самоконтролю і саморефлексії. Викладачі, своєю чергою, грають роль консультантів і фасилітаторів, підтримуючи студентів у розвитку автономності, розвитку навичок самоорганізації та самоконтролю. Такий підхід сприяє формуванню відповідальних та мотивованих студентів, здатних самостійно досягати успіху у вивченні іноземних мов. Уміння вчитися автономно стає ключовим у процесі навчання іноземних мов, особливо в умовах онлайн-навчання. Використання колаборативних технологій дозволяє студентам не тільки розвивати власні мовні компетенції, а й формувати відповідальність за власний прогрес та взаємодіяти з іншими учасниками навчального процесу.

Використана література:

1. Смольникова О. Г. (2014). Обґрунтування феномену автономного навчання іноземних мов. *Наукові записки*, 119. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzped_2014_119_28
2. Benson P. (2011). *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning**. Pearson Education.
3. Dooly M. (2008). *Telecollaborative Language Learning: A Guidebook to Moderating Intercultural Collaboration Online*. Peter Lang.
4. Holec H. (1981). *Autonomy and Foreign Language Learning*. Pergamon.
5. Little D. (1991). *Learner Autonomy 1: Definitions, Issues and Problems*. Authentik.

DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-MKfpgoe-2024.37>
УДК 378.091.3:81'25-051]:355

Sokol, H.,
*Nationale Technische Universität für Erdöl
und Gas Iwano-Frankiwnsk*

AUSBILDUNG UND DIE ROLLE DER DOLMETSCHER UND DER ÜBERSETZER IN DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION WÄHREND DES KRIEGES

Die Rolle der Dolmetscher bei der finanziellen, politischen, humanitären und militärischen Unterstützung der internationalen Gemeinschaft für unser Land kann gar nicht hoch genug eingeschätzt werden: “Bei politischen Verhandlungen unter vier Augen spielt der ‚Mann hinter den Kulissen‘ – der Dolmetscher – eine große Rolle. Dieser sollte neben einer brillanten Kenntnis der Fremd- und Landessprache über ein enzyklopädisches Wissen verfügen, das sich auf die vielfältigen Themen des Verhandlungsgegenstandes bezieht” (Кияк, 2202: 10). Wir sollten zwischen zwei Arten von Übersetzungen unterscheiden: Dolmetschen und Übersetzen, obwohl beide heute